

CAP. XV.

Beneficiorum impetrationes vacantium vera rei totius narratione expediri debent, ne invalida ac irrita habeantur.

Paulus III.

At tendentes malitiis hominum non esse indulgendum, sed potius obviandum, volumus, quod de cetero impetrantes beneficia a Ecclesiastica cujuscunque qualitatibus, per privationem & amotionem, vel alias propter commissam, excessum, & crimina vacantia vel vacatura, in supplicatione desuper porrecta excessus & crimina ipsa ac eorum qualitates, necnon modos & causas tales, ex quibus de jure privatio incurra aut facienda censetur, & similiter impetrantes, etiam per modum devolutionis beneficia, tanquam certo modo vacantia, & ab aliis etiam non senio confectis, nec infirmitate aut impedimento detentis, tanquam nullo seu minus canonico titulo possessa, modum vacationis illorum in supplicatione desuper porrecta specificis & determinate ac dispositive exprimere teneantur, & antequam decretum citationis a iudice, cui causa commissa fuerit, per se vel procuratorem eorum petant, coram eo juramentum, quod credunt ea, quae sic expresse, vera esse, & posse ea probare, corporaliter praestare, & deinde excessus & crimina, aut modum vacationis hujusmodi proponere, & deducere, & intra octo dies observationem termini ad articulandum, per eum vel per procuratorem suum, suo ordine & loco, ita quod si ipse terminus sic non servetur, dicti octo dies, post observationem terminum, secundo loco servari, quicumque is fuerit, cucurrisse censetur, factam immediate sequentes probare, necnon extunc infra annum, similiter a die impetrationis eorum computandum, causam contra eosdem possessores, usque ad diffinitivam sententiam prolationem inclusive, prosequi debeant, & teneantur.

Quodque impetrationes de beneficio, tanquam per privationem, & amotionem, vel alias propter commissam, excessus & crimina vacantibus, vel vacaturis, absque causa seu causarum privationis & amotionis, aut excessum & criminum vacationem hujusmodi causantium, necnon tanquam de certo modo vacantibus, etiam per modum devolutionis, absque modi vacationis specifica expressione, etiam praetextu quarumcunque clausularum quomodolibet implicitarum, & quantumcunque praegnantium, etiam quod causa, & excessus, ac crimina, necnon modi vacationis hujusmodi, in literis pro expressis habeantur, vel etiam dispositive exprimi possint, disponentium in supplicationibus insertarum eidem impetrantibus nullatenus suffragentur, & quaecunque surrogationes per ipsos impetrantes de beneficiis, quae etiam cum hujusmodi expressione impetraverint, tanquam litigiosis, in iure, vel ad jus eorum, quos hujusmodi excessus, & crimina perpetrassent, aut quorum beneficia per devolutionem, aut alias certo modo vacasse narraverint, a sede Apostolica, vel legatis ejus, quomodolibet impetranda, seu etiam motu proprio concedenda, nisi quod impetrantes excessus, & crimina, aut modum vacationis hujusmodi, intra dictos dies reservationem dicti termini ad articulandum factam, quoad excludendos, post dictos dies, ipsos impetrantes, approbatione excessum, seu criminum, aut modi vacationis praedictorum nihil operari volumus contra possessores beneficiorum, quae impetraverint, probaverint, etiam si alia ex-

a Beneficiorum impetratio canonica, & quae ab omni obreptione & irreptione aliena est, exprimit qualitatem vacationis, ut si vacat per obitum vel per resignationem. gloss. in Clement. 1. in verbo, quamvis, de praeben. Joan. And. & Gemin. in c. susceptum, de rescript. in 6. lapsus. alleg. 6. col. 2. Felin. in cap. in nostra, num. 37. de rescript. Rot. decis. 24. de rescript. in novos. Joan. de Selva. tract. de benefico. parte 3. q. 11. 20.

cessus & crimina, privatione aut privationis declaratione digna, etiam ante lapsum dierum octo dierum probaverint, nullius sint roboris vel momenti.

Quodque surrogationes hujusmodi, si ii, contra quos hujusmodi impetrationes fiunt, in itinere propter id suscepto, quod post executionem citationis, etiam per editum factae, etiam de dierum citationum notitia aliter non apparuerit, propterea attentatum praesumatur, defuncti fuerunt, etiam si senes, aut valetudinarii, seu impediti, ut praefertur, non extiterint, aut etiam ii, contra quos hujusmodi impetrationes fiunt, morte violenta decesserint, licet nullum penitus argumentum, aut nulla conjectura habita fuerit, quod colligans id fecerit, aut de tali morte culpabilis, seu confcius fuerit, locum non habeant. Et si post lapsum dicti anni, vel etiam eo durante, & istis octo diebus, post dicti termini ad articulandum, absque probatione praedictorum excessum seu criminum, aut modi vacationis per ipsos impetrantes, vel eorum procuratores, observationem, ipsos contingat possessores dierum beneficiorum, seu aliquos ex eis decedere, aut eorum beneficia simpliciter, vel ex causa permutationis, aut alias quomodolibet, in Romana Curia, vel extra eam, vacare non censentur, propterea beneficia ipsa litigiosa, de hujusmodi beneficiis sic vacantibus provideri, & alias libere disponi possit, in omnibus & per omnia, ac si contra dictos possessores aliquis modo praemissa mora non fuisset. Et nihilominus impetrantes praedicti, ad ambita beneficia hujusmodi obtinenda, censentur perpetuo inhabiles, necnon vexatae parti omnia damna, interesse, & expensas persolvere teneantur, ac omnibus & singulis beneficiis Ecclesiasticis, per eosdem impetrantes obtentis, se triennio suspensos invenerint. Quibus, si se in eis propria temeritate inecerint, ipso jure privati sint, ac calumniose de perjurio, juxta canonicas sanctiones, puniantur. Decernens novas provisiones super impetrationibus praedictis pro tempore, etiam antequam dicti octo dies elapsi fuerint, iis, in quorum favorem emanaverint, in fraudem hujusmodi constitutionis non suffragari. Et si iis, qui impetrationes modo praedictae fecerint, beneficia sic impetrata resignaverint, quomodocunque id fecerint, illis, quibus de beneficiis hujusmodi per resignationem de eis factam & admissam provisum fuerit, praesenti constitutioni subjacere, & in eodem statu, in quo dictus resignans tempore hujusmodi resignationis erat, quoad hoc censeatur & esse.

TITULUS XI.
DE RESERVATIONIBUS.
CAP. I.

Beneficia sedi Apostolicae reservata quovis modo vacantia, & vacatura, semper manent affecta, & summi Pontificis dispositioni subdita.

Paulus II.

Cum nonnulli Romani & Pontifices per diversas eorum constitutiones, quas suo tempore duntaxat durare voluerunt, quaecunque beneficia Ecclesiastica, quae sui & sanctae Romanae Ecclesiae viventium, & tunc existentium Cardinalium familiares, continui commensales obtinebant, & in posterum obtinerent, eorum familiaritate durante, etiam si ab ipsa familiaritate per obitum Cardinalium eorundem vel alias recessissent, necnon quae etiam fructuum & proventuum Camerae Apostolicae debitorum collectores, & qui ipsorum praedecessorum temporibus sua officia exercerent, uniti subcollectores, durantibus eorum officiis obtinebant, ac in quibus

a Haec constitutio eadem est, quae habetur in extravaganti. 1. ad Roma. de concess. praeben.

quibus vacaverint, cum irritantis appositione decreti: & deinde praedecessoribus ipsis sublati de medio, ac eorum beneficiorum occurrentibus vacationibus, inter utriusque juris interpretes, etiam officiales Romanae Curiae, saepenumero haestitatum extiterit, an beneficia hujusmodi, propter reservationem & decretum praedicta, reservata vel affecta remanserint, ita quod nullus praeter Roman. Pontif. de illis disponere potuerit, sive possit: reservatione & decreto obstitentibus supra dictis. Ac propter ambiguitatem hujusmodi, varias quoque jurisperitorum opiniones & disceptiones ipsas, advertemus plerumque pro reservatione & affectatione praemissis, interdum vero econtra pronunciatum & diffinitum fore. Nos, qui vigilis more pastoris, semper his maturo providendum esse consilio non indigne censuimus: & propterea in singulis causis, super quibusvis beneficiis Ecclesiasticis, eandem ambiguitatem quomodolibet concernentibus, usque ad nostrum beneplacitum super sedere mundavimus: cupientes, quemadmodum nostro incumbit officio, dubiis hujusmodi finem imponere, subditorum dispendiis, & ne lites fiant penitus immortales, de opportuno remedio providere, felicis recordationis Urbani quinti, Gregorii IX. & Bonifacii VIII. Romanorum Pontificum etiam praedecessorum nostrorum, qui ad submovenda altercationum fomenta, & ambiguitates hujusmodi lucidandas, declarationes similes per suas literas ediderunt, vestigiis inhærendo, ac provide considerantes effectum, per reservationem manusque appositionem eorundem praedecessorum in dictis beneficiis in esse productum, per obitum nequaquam censeari debere revocatum, Romani quoque Pontificis manus appositionem praedictam, tantae efficacitatis, tantaeque virtutis existere, ut si & literae Apostolicae super provisionibus beneficiorum aut de providendo mandatis, in quibus decretum, & reservatio hujusmodi apponuntur, ex aliqua causa suum debitum non sortiantur effectum, facultatem tamen providendi de beneficiis taliter reservatis, quibuscunque aliis fuisse ademptam, hujus perpetuae & irrefragabilis constitutionis edicto, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium consilio, omnia & singula beneficia Ecclesiastica secularia, & cujusvis ordinis regularia, etiam si praepositatus, canonicatus, praepositurae & praebendae, dignitates, personatus, administrationes, vel officia fuerint, & ad illa consueverint qui per electionem assumi, eisque cura imminet animarum, ut praemittitur reservata, & per Romanos Pontifices successores nostros canonice intrantes in posterum reservanda, actu quovis modo vacantia, & in antea vacatura, per hujusmodi reservationem, & decretum mansisse & remanere semper affecta, nullumque de illis, cum primum haec de re contingerit, praeter eundem Romanum Pontificem ea vice quovis modo disponere potuisse, sive posse, harum serie decernimus pariter & declaramus, quod tam in pendentibus, etiam per appellationem, quam in futurum super eisdem beneficiis, ut praemittitur, reservatis committendis causis, per dilectos filios, magistros Capellanos nostros, & causarum palatii Apostolici auditores, atque alios quoscunque delegatos, & Iudices ubilibet inviolabiliter observari, & secundum praemissa, nec aliter sententari, & diffiniri volumus, atque mandamus eis, & eorum cuilibet, quavis alia super praemissis interpretandi facultate sublata.

CAP. II.

Fructus beneficiorum reservatorum seu affectorum, a die vacationis, usque ad diem provisionis, Apostolica Camera adscribuntur.

Pius IV.

Cupientes malitiis nonnullorum, qui in possessione monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiastico-

rum dispositioni Apostolicae reservatorum pro tempore vacantium, sine iusto titulo, ac sine literis Apostolicis, ut illorum fructus durante vacatione hujusmodi usurpent, se intrudere non verentur, occurrere, & Camerae nostrae Apostolicae gravissimis oneribus in aliqua parte sublevandis, quantum eum Deo possumus, consulere, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine, omnes & singulos fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta quaecunque, quomodolibet & qualitercunque nuncupata, omnium & singulorum monasteriorum, etiam consistorialium, & beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, secularium & quovisvis ordinum regularium, nobis & sedi Apostol. tam per constitutiones Apostolicas, quam Cancellariae Apostolicae regulas editas & edendas, seu alias quomodolibet, & ex quavis causa generaliter, vel specialiter reservatorum, seu affectorum, in partibus Italiae, in quibus collectores & subcollectores spoliatorum, & jurium Camerae Apostolicae praedictae esse consueverunt, ac earum civitatibus, & dioecel. consistentium, per obitum, & alias quovis modo, praeterquam per decessum illa obtinentium, pro tempore vacantium a die ipsorum monasteriorum & beneficiorum vacationis, pro rata temporis, usque ad diem provisionis seu commendae, de eisdem beneficiis & monasteriis per nos faciendae, de qua per literas nostras sub plumbo, & non aliter, constare debere volumus, eidem Camerae auctoritate Apostolica, tenore praesentium reservamus, applicamus, incorporamus, & appropriamus, illaque ei reservata, applicata, incorporata, appropriata esse statuimus.

CAP. III.

Menses Apostolicae sedi reservati, Episcoporum alternativa residentium non obsunt.

Gregorius XIII.

Sanctissimus in Christo Pater. & Dominus Gregorius (divina providentia) Papa XIII. cupiens pauperibus clericis, & aliis benemeritis personis providere, omnia beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularia, & quorumvis ordinum regularia, qualitercunque qualificata, & ubicunque existentia, in mensibus Julii, Augusti, Octobris, Novembris, Januarii, Februarii, Aprilis & Maji, usque ad quinquennium a die publicationis praesentis constitutionis computandum extra Romanam Curiam, alias quam per resignationem quocunque modo vacatura, ad collationem, provisionem, praesentationem, electionem, & quamvis aliam dispositionem quorumcunque collatorum & collatricum secularium, & quorumvis ordinum regularium, (non tamen S. R. E. Cardinalium, aut illorum sub concordatis, inter sedem Apostolicam, & quoscunque alios initis, & per eos, qui illa acceptare & observare debuerunt, acceptatis & observatis, quae laedere non intendit comprehensorum quomodolibet pertinentia) dispositioni suae generaliter reservavit. Volens in supplicationibus, seu concessionibus gratiarum, quae in dictis beneficiis tunc vacantibus, etiam motu proprio fiunt, de mense, in quo vacaverint, dispositive mentionem fieri, alioquin gratias nullas esse, ac privilegia & indulta Apostolica disponendi de hujusmodi reservationibus nunquam comprehendantur, etiam cum quibusvis derogatoriis, ac fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, quibusvis personis & collegiis, cujuscunque dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, quomodolibet concessa, adversus reservationem hujusmodi interim suffragari.

Insuper Sanctitas sua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis intenta, ipsis, quamdiu apud Ecclesias aut dioeceses suas personaliter resederint

R r r

du-

duntaxat, de omnibus, & quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura, secularibus, & regularibus, & ad liberam ipsorum duntaxat, non autem aliorum cum eis dispositionem, seu praesentationem, vel electionem pertinentibus, quae in antea dictis mensibus Junii, Augusti, Octobris, Decembris, Februarii, & Aprilis extra Curiam ipsam vacare contigerit (dummodo alias dispositioni Apostolicae reservata, vel affecta non fuerint) libere disponendi facultatem concessit. Ac etiam voluit, quod si ipsi in collatione, aut alia dispositione beneficiorum in aliis sex mensibus, videlicet Julii, Septembris, Novembris, Januarii, Martii, & Maji vacaturorum (quae etiam dispositioni suae, ut praefertur, reservavit) seu etiam aliorum dispositioni suae, & dictae sedis alia quomodolibet reservatorum, vel affectorum sese intromiserint, aut quo minus provisiones, & gratiae Sanctitatis suae de illis debitum effectum consequantur, impedimentum quoquo modo praestiterint, usu, & beneficio praedictae facultatis eo ipso privati existant, ac collationes, & aliae dispositiones de beneficiis illius praetextu deinceps faciendae nullius sint roboris, vel momenti. Illi vero, qui gratiam alternativae praedictae acceptare voluerint, acceptionem hujusmodi per patentes literas suo sigillo munitas declarare, & literas ipsas huc ad Datarium Sanctitatis suae transmittere teneantur. Quibus ab eo receptis, & recognitis, tunc demum, & non antea uti incipiant gratia supradicta.

C A P. IV.

Reservantur sedi Apostolicae beneficia omnia propter crimen haeresis vacantia.

Pius Quintus.

Cum ex Apostolatus officio nobis [meritis licet imparibus] credito, cura domini gregis nobis imminet generalis, & exinde teneamur more vigilis pastoris vigilare, & attentius providere, ut Ecclesiis, monasteriis, & quibuscunque aliis beneficiis Ecclesiasticis nunc, & pro tempore propter crimen haeresis vacantibus, & vacaturis tales viri eis praestantur idonei, qui detestandas, ac nefarias haereses diabolo disseminante contra veram, & orthodoxam fidei puritatem exortas de agro Domini extirpare, & populos sibi commissos ad catholicam Ecclesiam veritatem reducere doctrina, verbo, & boni operis exemplo valeant. Praemissorum itaque consideratione inducti, & aliis ad id suadentibus rationabilibus causis nonnullis etiam praedecessorum nostrorum vestigiis inhærendo, motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatam petitionis instantiam, sed de mera nostra voluntate, & deliberatione omnia, & singula beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis ordinum etiam S. Joannis Hierosolymitani, & aliarum quarumvis militiarum regularia, quaecunque, & quaecunque sint, etiam si secularia, canonicatus, & praebendae, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel collegiatis, & dignitates ipsae in cathedralibus etiam Metropolitanis post pontificiales majores, seu collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales. Regularia vero beneficia hujusmodi, monasteria etiam consistorialia, prioratus, praepositurae, praepositatus, dignitates etiam conventuales, personatus, administrationes, vel officia etiam claustralia, ac hospitalia, & praepositoriae, & alias quomodocunque qualificata fuerint, ordinationi, & dispensationi nostrae, & sedis Apost. hac perpetuo constitutione valitura auctoritate Apost. tenore praesentium reservamus. Declarantes omnes, & quascunque impetraciones de beneficiis, ut praefertur, quomodocunque qualificatis certo modo in futurum faciendas, & obtinendas, beneficia hujusmodi propter haeresim vacantia, & in futurum vacatura, non comprehendere, nisi specialiter, & dispositive vacationis-

modus propter crimen haeresis expressus fuerit, & illum nullo modo sub quibuscunque clausulis, & decretis comprehendendi, quantumcunque generalibus, in quibuscunque gratiis, & concessionibus per nos, & Rom. Pont. successores nostros faciendis, etiam per Fiat signatis, & concessis, ac decernentes omnes, & quascunque impetraciones, de quibuscunque beneficiis, ut praefertur, qualificatis hactenus factas, & obtentas, nisi earum vigore in iudicio per impetrantes crimen hujusmodi deductum fuerit, & super eo sententiam favorabilem obtinuerint, vel dictorum beneficiorum possessionem assequuti fuerint, ad revocationem hujusmodi propter crimen haeresis se non extendere, & illum neminem comprehendere decernimus. VI. Cal. Feb. 1566.

C A P. V.

Dispositio beneficiorum personis prohibitis propter genus, aut haeresim, & a fide defectionem irrita est, & ad Pontificiam reservationem refertur.

Gregorius XIII.

In Ecclesiis praesertim insignibus hoc magnopere curandum est, ut Sacerdotes, & personae salubribus earum institutis convenientes ordinentur: quod quantum in nobis est, enititur, atque eos ab illis repellendos in primis contemnimus, qui propter genus, aut haeresim, & a fide apostasiam, five proprio, five stirpis, five cognatorum vitio contaminati, per canonicas sanctiones, aut statuta ab hac sede firmata, aut Apostolica privilegia praedictis Ecclesiis prohibentur. Sed nobis negotiorum magnitudine distentis, hujus generis nonnulli ad illarum Sacerdotia frequenter obrepunt, inter quos quidam existimationis suae prodigi, etsi se ab illis expulsum iri sciant, spe tamen inconcessa praesumunt, se inde vel permutatione, vel quoquo pacto beneficium, pensionem, aut quid aliud exacturos. Nos malum hoc, quo dictae Ecclesiae saepius divexantur, penitus evellere volentes, praesentium auctoritate decernimus, omnes, & quoque Apostolicas, necnon legatorum dictae sedis, & aliorum omnium, ab ea facultatem disponendi habentium, ac etiam ordinarias dispositiones dignitatum, praebendarum, beneficiorum, & officiorum ejusmodi Ecclesiarum, in quascunque personas sic infectas, & per hujusmodi sanctiones, seu statuta, vel privilegia, ut praefertur, inhabiles, vires & effectum non habere, personasque hujusmodi, illarum profusum usu & commodo carere, beneficiaque ipsa ut prius, vacare, & quae ex illis tempore dispensationis Apostolicae praedictis personis, illi reservata fuerint vel affecta, sub eadem reservatione, vel affectione manere, & tam illa, quam etiam omnia alia non reservata neque affecta, de quibus ab ipsa sede, ac legatis, & aliis facultatem habentibus praedictis, in hujusmodi personas quomodocunque dispositum fuerit, ad novam Romani Pontificis dispositionem duntaxat pertinere, eaque ab aliis idoneis ab ipsa sede duntaxat, libere impetrari posse. Impetraciones tamen, ac etiam motu proprio concessionem, nisi modus vacationis, necnon casus ac decretum hujusmodi, non conditionaliter, aut per aequipollens, sed definite, nominatim, ac dispositive in illis exprimentur, omnino non valere. Ab ordinariis vero (cessantibus reservationibus, vel affectionibus Apostolicis) pro tempore collata, devolutioni, juxta Lateranensis statuta Concilii subjacere, necnon irritum & inane, quicquid secus per quoscunque, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Reservationibus Apostolicis fructuum, pensionum, & aliarum rerum hujusmodi beneficiorum, in personas idoneas, etiam de hujusmodi contaminatorum consensu factis, eisdemque ab illis interim praestitis vel solatis, nihilominus valutaris. Romae Idib. Novemb. 1580.

C A P. VI.

Provisi de beneficiis reservatis sedi Apostolicae, ejusdem auctoritate infectis, pro mala fidei possessoribus habentur.

Clemens

Clemens V.

Admonet nos incumbens nobis pastoralis officii cura, ut non solum nobis, sed etiam cunctorum Christi fidelium, & praesertim Ecclesiasticarum personarum profectibus diligenter intenti, illorum occurramus dispendiis, & quae in cujuscunque ipsorum praedictorum five noxam, quavis etiam auctoritate prodidisse comperimus, salubriter reformemus. Sane dudum ad nostram pervenit notitiam, qualiter nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi ac Ecclesiarum Praelati, nonnulli etiam Principes, & domini temporales inclytae nationis Germanicae, post miserabilem urbis direptionem, collationes, & dispositiones beneficiorum Ecclesiasticorum, nobis & sedi Apostolicae, etiam virtute concordatorum, inter sedem, & nationem praefatas reservatorum, temere usurpare praesumpserint, ac collationes, & dispositiones nostras, & dictae sedis de illis factas, admittere contempserunt, nedum in nostrum, & ipsius sedis vilipendium, sed etiam in injuriam nostrorum, & ejusdem sedis, ac illorum, quibus de ipsis beneficiis providimus, aut in quorum favorem alias disposuimus, seu providi, & disponi mandavimus, grave praedictum. Nos, qui a dictis concordatis, quae olim Romanae Ecclesiae, & dictae nationis hominibus, pro ipsius Ecclesiae unione, ac pace, & tranquillitate, inter Ecclesiam & nationem praedictas, perpetuo solidandis & conservandis, laudata, conclusa, & accepta fuerunt, nullatenus recedere intendimus, ne dicti praesumptores, & contemtores, aut per eos in dictis beneficiis intrusi, ex hujusmodi temeraria praesumptione gloriari valeant, neve ipsi intrusi, ex adulterinis eorum titulis, aliquem fructum reportent, nec illis, quibus de beneficiis praedictis per nos aut dictam sedem, seu ejus auctoritate provifum extitit, & in futurum providebitur, per alicujus temporis fluxum, seu aliquam patientiam, vel tolerantiam praedictum, fiat aut factum censetur, ex pastoralis officii debito providere volentes, ac concordatis praedictis firmiter inhærentes, motu proprio, & ex nostra matura deliberatione, ac certa scientia auctoritate Apostolica, de Apostolica potestatis plenitudine, tenore praesentium declaramus, praesentis collationes, & alias dispositiones, de quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis cum cura & sine cura, nobis & dictae sedi, ut praefertur, reservatis, per Archiepiscopos, Episcopos, Praelatos, ac seculares Principes, & dominos quoscunque dictae nationis, seu ad eorum praesentationem, vel nominationem, etiam per ordinarios ipsorum beneficiorum collatores, a tempore dictae direptionis, citra contraque tenorem, & formam dictorum concordatorum quomodolibet factas, & in posterum faciendas, personis, quibus aut in posterum fient, nisi sint per nos, aut nostra, vel dictae sedis auctoritate approbatae, nullum titulum vel colorem ipsa beneficia possidendi tribuisse, aut in futurum tribuere, sed & illos pro mala fidei possessoribus, & mere intrusis, ab omnibus haberi & censi, ac fructus per eos ex beneficiis hujusmodi perceptos, & percipiendos, nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum restitutionem, ad eorum quorum interest, seu etiam fisci nostri instantiam, omnibus viis juris, & remediis compelli posse, & debere, & eos nullo unquam tempore, beneficio regularum de annali, & triennali pacifico possessore gaudere potuisse aut posse. Illis vero, quibus eadem beneficia per nos, aut auctoritate nostra, vel dictae sedis, tenore & forma concordatorum hujusmodi servatis collata, seu commendata sunt, aut in

a Concordata reservationum edidit Nicolaus V. in gratiam Germanorum 1447. 14. Cal. April. cum Federico Imperat. aliisque Ecclesiasticis, & secularibus loci Principibus.

futurum conferentur, vel commendabuntur, necnon Ecclesiis, & locis Ecclesiasticis, ac Collegiis, quibus perpetuo vel ad tempus eadem auctoritate unita sunt, aut in posterum unientur, ac omnibus illis, qui in executione literarum Apostolicarum eis concessarum, per constitutiones, seu mandata Archiepiscoporum, Episcoporum, Praelatorum, principum, vel dominorum praedictorum, hactenus quomodolibet impediti fuerunt, aut in posterum impediuntur, dictas regulas, quemcunque temporis fluxum, seu patientiam vel tolerantiam minime obviare debere, quo minus contra dictos intrusos, & intrudendos quocunque tempore judicialiter expediri valeant.

TITULUS XII.
DE PENSIONIBUS.

C A P. I.

Reservari pensiones non debent in diminutionem Monasteriorum, & Ecclesiarum regularium.

Leo Decimus, in Concilio Lateranensi.

Quoniam Ecclesiis Monasteriorum absque aliqua fructuum diminutione providi decet, ut tam dignitati praesidentium, quam Ecclesiarum, & aedificiorum necessitati consulatur, decernimus pariter ac statuimus, ut super earundem Ecclesiarum fructibus pensiones, minime referentur, nisi ex resignationis causa, aut etiam alia, quae in secreto nostro consistorio iusta, probabilis, & honesta habita fuerit.

C A P. II.

Laici, & qui coelibatim sacris ordinibus annexum non colunt, beneficiorum pensionibus jure frui nequeunt.

Pius V.

Laici extra conjugium & in coelibatu viventes, ac bigami & clerici conjugati, nullas novas pensiones aut fructus, aut omnino alias res Ecclesiasticas habeant, nec ipsi etiam qui conjugati non sunt, si ad primas aut alias nuptias transferant, antiquas deinceps percipere. Clerici vero, & alii matrimonium etiam cum unica, & virgine contracturi, postquam illud contraxerint, nec antiquas retinere, nec novas assequi possunt, sed nec illi laici, nec clerici privilegio transferendi pensiones, fructus aut alias res hujusmodi de cetero potiantur. Decernentes omnes transferendi facultates ex nunc, antiquas vero pensiones, & alias reservationes tam laicis, quam clericis concessas, & quas ipsos clericos habere contigerit, per futurum contractum matrimonium hujusmodi extinctas esse, Rom. 5. Id. Septemb. 1568.

TITULUS XIII.
DE UNIONIBUS BENEFICIORUM.

C A P. I.

Pavocialium perpetuo unitarum piis locis portio assignanda Vicariis, non sit major centum, nec minor quinquaginta scutorum.

Pius V. Ex Concilio Tridentino.

Ad exequendum pastoralis officii debitum, vigilantibus studiis intendentes, ad ea, per quae cathedralium, aliarumve Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, beneficiorum, seu collegiorum, ac aliorum priorum locorum prospero profectui, divinique cultus augmento, & opportuna congruaque sustentationi parochialium Ecclesiarum eidem unitarum statui feliciter dirigendo, & personarum in illis curam animarum exercentium utilitati recta, & provida moderatione consuli, & salubriter providi valeat, libenter interponimus nostrae

R r r r 2

ADD. in cap. praeterea, 23. de jure patron. tert. in cap. suggest. 8. de decimis.

nostræ sollicitudinis partes. Hinc est quod nos, ad quorum aures (quod non sine animi nostri molestia referimus) pervenit, nonnullos ex venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, in deputandis Vicariis, ac in assignatione portionum, Vicariis perpetuis parochialium dictis Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, collegiis, vel locis piis perpetuo unitarum, ex Concilio Tridentino a faciendis, ita modum excessisse, ut parum aut nihil ex fructibus, redditibus & proventibus parochialium Ecclesiarum sic unitarum, Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis, collegiis, aliisve locis piis remanserit, ob idque multæ ortæ sint super hoc controversiæ circa interpretationes dicti Concilii.

Nos ad eas tollendas animus intendentes, considerantesque uniones ipsas ideo a prædecessoribus nostris factas esse, ut ex redditibus & emolumentis beneficiorum unitorum, Ecclesiis Monasteriis, collegiis, beneficiis, & locis piis, quibus illa uniuntur, facilius onera eisdem incumbentia supportentur, & promptius a ministris Ecclesiasticis in eisdem divina officia celebrentur, hospitalitas fervetur, alique charitatis opera exercentur, ac etiam, ut nihilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceretur, motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, hac nostra perpetuo valitura constitutione statuimus, & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipsius Concilii mente fuisse colligimus, Patriarchas, Archiepiscopos & Episcopos prælatos, in assignatione portionis ipsius Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipsorum Prælatorum arbitrio faciendis, ita se continere & arbitrari debere, ut non major centum, nec minor quinquaginta scutorum annuorum summa, computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi solitis, eis omnino assignetur, nisi Vicariis temporariis solitum fuisse plus assignari, sive in quantitate aut quora fructuum, pecuniarumque numerata, fundo seu alia re stabili portio hujusmodi constituatur, cujuscunque valoris parochialis Ecclesia unita fuerit, & habita etiam ratione reddituum & onerum loci, cui parochialis ipsa unita fuerit, ita quod portiones ultra vel infra dictas summas scutorum centum, & scutorum quinquaginta hæcenus assignandæ, quoad excessum & defectum hujusmodi nullius roboris & momenti existant, & ad summas prædictas reductæ & auctæ respective censeantur, nisi tamen valor annuus ipsius parochialis unitæ habita ratione (ut præfertur) minor sit quinquaginta scuti, quo casu portio assignata vel assignanda Vicario perpetuo, non debeat excedere summam annuam valoris dictæ parochialis, sed sufficiat, quod omnes fructus ejus duntaxat attribuantur ipsi Vicario perpetuo.

Et quoniam iniquum esset, eos, qui commodis privantur, eadem onera, quæ prius sustinebant, debere sufferre, volumus & statuimus, quod Ecclesiæ, Monasteria, collegia, beneficia, & pia loca hujusmodi, in quorum parochialibus Ecclesiis unitis contingat Vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipsius Vicariis perpetuis assignatorum, ad solutionem quinquenniorum, quam nobis & Camera Apostol. solvant, ulterius non teneantur, sed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum parochialium percipiuntur: ita tamen, quod Vicarii perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere a sede Apostolica novam provisionem suæ deputacionis, & solvere annuatim proportionem fructuum, reddituum & proventuum certorum sibi assignata, & expedire literas Apostolicas, nec alias ad possessionem dictarum Vicaria-

a De portionibus assignandis Vicariis perpetuis habes decretum Concilii Trident. sess. 7. c. 5. Et de unionum forma, c. 9. sess. 24. & sess. 24. c. 13. & 15. de reformatione.

rum perpetuarum, & servitium earundem parochialium admitti possint, nisi soluta annata, & expeditis literis Apostolicis novæ provisionis, ut præfertur: alioquin integrum quinquennium solvi debere, nec Vicarii prædicti antea tuto conscientia fructus percipere possint. Volumus insuper, & ita mandamus, quod dicti Vicarii perpetui non ad liberam ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, cum ipsorum ordinariorum, seu eorum Vicariorum, prævio examine approbatione deputentur. Et si dictæ parochiales unitæ erant Monasteriis regularium mendicantium, possint a superioribus dictorum Monasteriorum nominari ex ipsis mendicantibus, quos si ordinarii prævio examine, per se aut eorum Vicarios faciendo, idoneos ad curam animarum exercendam invenerint, & ita pro idoneis approbaverint, teneantur in Vicarios, ad nutum tamen superiorum suorum amovibiles, deputare. Idemque etiam fervetur in regularibus Monachis tantum, dummodo in ea parochiali, in qua unus ex eis Mo- chis fuerit, servata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo saltem quatuor alii ex dictis Monachis.

TITULUS XIV.

DE RESIGNATIONIBUS, ET

PERMUTATIONIBUS.

CAP. I.

Legitima beneficij resignatio, omnem temporis, & personarum dolum excludens, certo dierum spatio ante obitum firmari debet.

Innocentius VIII.

Presumimus resignationes fide & non vere fieri, si illi, qui literas facultatis & licentiæ, cum clausula *etiamsi compermutantium seu simpliciter in eorum favorem resignantium beneficia Ecclesiastica, dispositioni Apostolica generaliter reservata existant* habent, & personæ compermutantes cum eis, seu simpliciter in eorum favorem resignantes, resignata per eos beneficia quatuor menses a ante resignationes ipsas pacifice non possederint, vel ipsi resignantes, intra mensem post resignationes ipsas, morte præventi fuerint, si tamen tempore resignationum, seu permutationum eorundem infirmi erant, ea infirmitate, de qua decesserint.

CAP. II.

Resignationes & jurium concessionem infra quod tempus publicari debeant.

Gregorius XIII.

Humano vix judicio ita bene quicquam, & providenter sanciri potest, quin usus sæpe aperiat, doceatque id, quod salubre fore credebatur, minus experiundo prodesse: quod in illis constitutionibus, quas ad prohibendas simulatas, occultasve beneficiorum Ecclesiasticorum resignationes, diversi Romani Pontif. multifariam ediderunt, & fel. record. Pius Papa V. prædecessor noster, novissime promulgavit, cognoscimus accidisse. Nos hoc malum prout occasio necessitasque postulat, coercere volentes statuimus, ut posthac omnes & quæcunque resignationes, etiam causa permutationis, ac commendarum, & etiam literis Apostolicis non confectis, & possessione non habita, necnon litis & jurium quorumcunque cessiones, ac retrocessionem, quæ deinceps de quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis, in nostris, seu Rom. Pontif. pro tempore existentis manibus, ac etiam coram Notario publico & testibus fient, & a nobis, vel illo, seu nostro, vel illius mandato admittentur, & super eis provisiones, & quæ-

cun-

a Beneficia nisi certo tempore ante mortem fuerint resignata, resignatio, quam mors mox sequitur, facta, tanquam fraudulenta & fraudis præsumptione gravata, non subsistit, ut est in rep. cancell. de infr. resig. intra 20. dies. Quæ regula quo pacto sit intelligenda, latius explicant Gomezus & Rebuffus.

cunque aliæ dispositiones, sive temporales, sive perpetuæ, aut ad hoc mandata Apostolica, sub quacunque forma, & quibuscunque etiam sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ac piis locis quocunque privilegio suffultis, facta publicari debeant cum literis Apostol. desuper confectis, intra sex a menses, si beneficium citra montes fuerit, ultra vero intra novem, a data concessionis gratiæ, non autem a die præstiti super ea consensus numerandos, etiam si postea concessio gratiæ hujusmodi ex quavis causa, diversisque subsequentibus datis, ac quotiescunque & quovis modo reformata, & valida reddita fuerit, pluresve, & quotquot in alium, vel alios cessiones, ac etiam in ipsummet primum resignantem, vel cedentem retrocessionem, termino prædicto nondum elapso, intercesserint, ita ut unus duntaxat terminus omnibus his successivis cessionibus ac retrocessionibus decurrat, ut qui postremam gratiam habuerit, publicationem hujusmodi facere, cæteraque omnia hic præscripta intra eundem terminum præstare teneatur. Ipsa autem publicatio in cathedrali, & in beneficii Ecclesiæ, vel Ecclesiis, si in pluribus illud sit, fiat, ibique dum frequens populus ad Missarum solennia convenerit, palam omnibus, literæ Apost. prædictæ earumve transumptum authenticum exhibeatur, claraque & intelligibili voce resignatio seu cessio hujusmodi facta est, & invocatio, nominaque, & cognomina resignantis seu cedentis, ac illius, in cujus favorem gratia hujusmodi facta est, pronuntietur, ita ut hæc omnia possint ad notitiam omnium ibi existentium verisimiliter pervenire, scriproque de his omnibus exemplo collato valvis dictarum Ecclesiarum affixum relinquantur. Si vero Ecclesiæ beneficii ruralis sit, aut populo, conventuque careat, eo casu in parochiali, intra cujus parochiæ limites beneficium ipsum consistit, & in cathedrali Ecclesiæ, vel si aditus ad illas, aut utramvis, minime sit securus, in alia cathedrali vel parochiali viciniori periculorum immuni, publicatio hujusmodi peragatur. Is quoque, in quem disponi vel mandari de beneficio, etiam litigioso, vel accedente non possesso, sub quacunque forma contigerit, possessionem beneficii intra dictum tempus, vigore literarum Apostolicarum desuper confectarum, nec alias apprehendere debeat, & si propter litem, aut aliud legitimum impedimentum nequiverit, saltem literas Apostolicas eum earum publicatione, si tunc facta erit, Judici, seu executori illarum, vel aliis, ad quos pertinet, per se vel procuratorem suum legitimum, intra idem tempus præsentare, & apud illum vel illos pro ipsarum literarum executione instare, & possessionem hujusmodi instanter petere teneatur. Cæterum modus & forma hic tradita semper & ubique debeat observari, nec alia, vel æquipollens ullo modo admitti, in omnibus hujusmodi resignationibus, cessionibus quorumcunque beneficiorum, tam regularium quam secularium. Quod si quicquam prædictorum omisum fuerit, dictis terminis utcunque modo sint irritæ & inanes. Dat. Rom. Non. Jan. 1583.

CAP. III.

Resignationes legitimis de causis tantum admitti debere.

Pius V.

Quanta Ecclesiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat, ministrorum in eam ingressio vitiosa, jam late perspiciant, & cum moerore expandant Præfules omnes & Pastores, quando hæc perniciosa cæterarum omnium maxima, tam multas orbis Ecclesias impie violavit. Quia vero hoc malum, cum in cæteris frequens,

a Hi menses computari debent a die supplicationis, non a die consensus, quamvis Gomez. asserat a tempore consensus computandos. 7. Paris. conf. 143. Christoph. Rossin. de benefic. b. Meritis suffragantibus non ambitu provehi debent & ad beneficia & sacr. limina ingredi, c. nullus itaque i. c. inscrips. 8. q. 1.

tum maxime in beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum dimissione admittitur, nemini molestum esse debet, quod perinde de reprimidis quotidianis fraudibus, quæ hac in re frequentiores internoscuntur, certam aliquam rationem tandem inveniunt, officii nostri partes, in prohibenda omnibus interim resignationum hujusmodi receptione, paulo severius interposuerimus, omnesque beneficiorum interim resignandorum dispositiones, quæ fierent, in irritum revocaverimus, ac etiam decernimus, nullum per eas in illis jus, neque titulum, vel coloratum, tam in petitorio, quam in possessorio, ipsis provisum tribuere, quin etiam eos, ad illa deinceps obtinenda, perpetuo inhabiles fore: collatores vero alias in illorum dispositione, etiam tanquam devolutionis jure, sese interponere non posse, sed de eis, ut vere vacantibus, sive per Romanos Pontifices, sive alios collatores eorundem superiores, uti præventum esset, libere provideri.

Nunc autem intendentes institutum hoc nostrum, quo sanctuarium Domini cupimus illibatum auctore Domino persequi, ac simul, quantum in nobis est, cavere, ne resignationes ipsæ dehinc pro cujusque arbitrio, nullisque, vel certe levibus causis, passim & temere admittantur, prohibitionem, & alia prædicta ac cætera omnia, nostris super hoc literis contenta, eatenus relaxamus, ut posthac Episcopi, & alii facultatem habentes, eorum duntaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut senio confecti, aut valetudinarii, aut corpore impediti, vel vitiati, aut crimini obnoxii, censurisque Ecclesiasticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent Ecclesiæ, vel beneficio inservire, seu qui unum aliud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contingerit promoveri, religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id re ipsa exequantur, denique cum quis ex aliis casibus acciderit, qui constitutione felicis recordationis Innocentii Papæ III. de dimittendis cathedralibus Ecclesiis edita continentur. Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco beneficii residere securi. Sed nec horum ullus sacro ordini mancipatus, nisi religionem ingressurus, valeat ullo modo beneficium vel officium Ecclesiasticum resignare, nisi aliud ei sit, quo in vita possit commode sustentari. Ad hæc beneficiorum permutationes admittere, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permittuntur. Caveant autem Episcopi, & alii prædicti, itemque omnes electores, presentatores, & patroni tam Ecclesiastici, quam laici, quicunque sint, ne verbo quidem aut nutu, vel signo, futuri in hujusmodi beneficiis & officiis successores, ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam intentio quascunque intercedat. Cæterum præcipimus atque interdiximus, ne ipsi Episcopi, aut alii collatores, de beneficiis & officiis resignandis prædictis, aut suis, aut admittentium sanguineis, affinis vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, audeant providere: quod si secus, ac etiam quicquid præter vel contra formam prædictorum fuerit a quocunque temere attentatum, id totum ex nunc vires & effectum decernimus non habere. Qui vero contrafecerint, ut in eo quo deliquerint puniantur, a beneficiorum & officiorum collatione, necnon electione, præsentatione, confirmatione, & institutione, prout cuique competierit, tam diu suspensi remaneant, donec remissionem a Rom. Pont. meruerint obtinere, & qui talia beneficia seu officia receperint, eos prædictis poenis volumus subiacere. Et nihilominus in eos, qui sic suspensi, conferre, eligere, præsentare, confirmare, vel instituere, ausi fuerint, excommunicationis, quoad personas, quo vero ad capitula, & conventus,